

ABSTRAK

Dodo Septian Hadiyanto. 2023. Uji Potensi Enzim Alami (*Enzact* 120) Sebagai Suplementasi dalam Upaya Meningkatkan Produksi Ternak Ayam Kampung (*Gallus domesticus*). Dibimbing oleh Ibu Dr. Hj. Mia Nurkanti, M.Kes., dan Fitri Aryanti, S.T., M.Pd.

Ayam kampung merupakan salah satu jenis ternak unggas yang telah sangat dikenal dan tersebar di seluruh pelosok nusantara. Bagi masyarakat Indonesia, ayam kampung sudah bukan hal asing. Sehingga dewasa ini, selera masyarakat terhadap ayam kampung sangat tinggi. Hal itu terlihat dari pertumbuhan populasi dan permintaan ayam kampung semakin meningkat dari tahun ke tahun. Penelitian ini bertujuan untuk mengetahui respons kandungan enzim *Enzact* terhadap ayam kampung dan membedakan ayam kampung yang menggunakan enzim *Enzact* 120 pada imbuhan pakannya serta mengkaji perbedaan pertumbuhan ayam kampung melalui dua perlakuan yakni ayam kampung yang menggunakan enzim *Enzact* 120 pada imbuhan pakannya dan ayam kampung yang tidak menggunakan enzim *Enzact* 120 pada imbuhan pakannya dan melalui parameter berat ayam kampung. Metode yang digunakan dalam penelitian ini menggunakan metode *quasi experimental design*. Desain penelitian yang digunakan dalam penelitian Penggunaan Enzim *Enzact* 120 ini menggunakan uji *Independent Sample T-Test*. Uji *Independent Sample T-Test* merupakan bagian dari statistik *inferensial* parametrik (uji beda atau uji perbandingan). Penelitian ini dilaksanakan di Kampung Ciwangun, Desa Cihanjuang Rahayu, Kecamatan Parongpong, Kabupaten Bandung Barat. Dari hasil pengujian *paired sample t-test* mengenai berat ayam kampung, yaitu memiliki nilai signifikan sebesar 0,032 (Perlakuan > 0,05), maka dapat disimpulkan bahwa tidak terdapat perbedaan yang nyata antara hasil berat ayam kampung yang terdapat di kandang A melalui perlakuan tidak menggunakan enzim *Enzact* dengan hasil berat ayam kampung yang terdapat di kandang B melalui perlakuan dengan menggunakan enzim *Enzact*.

Kata kunci: Ayam kampung, Enzim *Enzact* 120.

ABSTRACT

Dodo Septian Hadiyanto. 2023. Potential Test of Natural Enzymes (Enzact 120) As Supplementation in Efforts to Increase Production of Ayam Kampong (*Gallus domesticus*). Guided by Mrs. Dr. Hj. Mia Nurkanti, M.Kes., and Fitri Aryanti, S.T., M.Pd.

Ayam kampong is a type of poultry that is very well known and spread throughout the archipelago. For the people of Indonesia, ayam kampong is no stranger. So that today, people's appetite for free-range chicken is very high. This can be seen from the population growth and the demand for ayam kampong is increasing from year to year. This study aims to determine the response of Enzact enzyme content to native chickens and to distinguish free-range chickens using Enzact 120 enzymes in their feed additives and to examine differences in the growth of ayam kampong through two treatments, ayam kampong using Enzact 120 enzymes in their feed additives and ayam kampong not using Enzact 120 enzymes. Enzact 120 enzymes in feed additives and through the weight parameters of free-range chickens. The method used in this study uses a quasi experimental design method. The research design used in this study using the Enzact 120 enzymes used the Independent Sample T-Test. Independent Sample T-Test test is part of parametric inferential statistics (difference test or comparison test). This research was conducted in Ciwangun Village, Cihanjuang Rahayu Village, Parongpong District, West Bandung Regency. From the results of the paired sample t-test regarding the weight of ayam kampong, which has a significant value of 0.032 (Treatment > 0.05), it can be concluded that there is no significant difference between the results of the weight of ayam kampong in cage A through the treatment not using Enzact enzymes with yield weight of ayam kampong in cage B through treatment using Enzact enzymes.

Keywords: Ayam kampong, Enzact 120 Enzyme.

RINGKESAN

Dodo Septian Hadiyanto. 2023. Uji Poténsi Énzim Alami (*Enzact* 120) Minangka Supleméntasi dina Usaha Ngaronjatkeun Produksi Hayam lembur (*Gallus domesticus*). Diawasa ka Ibu Dr. Hj. Mia Nurkanti, M.Kes., jeung Fitri Aryanti, S.T., M.Pd.

Hayam lembur nyaéta jenis unggas anu pohara dipikawanoh sareng sumebar ka sakuliah Nusantara. Pikeun masarakat Indonésia, hayam kampung tos teu asing. Ku kituna kiwari, napsu masarakat kana hayam kampung kacida ageungna. Kumargi ieu bisa ditingali tina ageungna populasi sareng paménta pikeun hayam kampung ti taun ka taun. Ulikan ieu miboga tujuan pikeun mikanyaho réson eusi enzim *Enzact* ka hayam asli sarta ngabédakeun hayam jantan maké enzim *Enzact* 120 dina aditif pakan sarta nguji bédana tumuwuhna hayam janur ngaliwatan dua perlakuan, nyaéta hayam jagong. ngagunakeun énzim *Enzact* 120 dina aditif pakan sareng hayam jarak bébas henteu nganggo énzim *Enzact* 120. Enzim *Enzact* 120 dina aditif pakan sareng ngalungkungan parameter beurat hayam jarak bébas. Méthode anu digunakeun dina ieu panalungtikan ngagunakeun méthode kuasi ékspérimén. Desain panalungtikan anu digunakeun dina ieu panalungtikan ngagunakeun Enzim *Enzact* 120 ngagunakeun *Independent Sample T-Test*. Uji *T-Test Sampel Independent* mangrupa bagian tina statistik inferensi parametrik (uji béda atawa tés babandingan). Ieu panalungtikan dilaksanakeun di Désa Ciwangun Désa Cihanjuang Rahayu Kacamatan Parongpong Kabupatén Bandung Barat. Tina hasil uji-t sampel berpasangan ngeunaan bobot hayam asli anu miboga nilai signifikan 0,032 (Perlakuan > 0,05), bisa dicindekkeun yén henteu aya béda anu signifikan pikeun hasil bobot hayam asli dina kandang A ngaliwatan perlakuan henteu ngagunakeun énzim *Enzact* kalawan beurat ngahasilkeun hayam rentang bébas dina kandang B ngaliwatan perlakuan ngagunakeun enzim *Enzact*.

Kecap Konci: Hayam lembur, Enzime *Enzact* 120.